

En kväll på Klubb Sunkit: När lågt blir högre

Mats Brusman, Anna Eskilsson och Magdalena Hillström
mats.brusman@liu.se, anna.eskilsson@liu.se, magdalena.hillstrom@liu.se
Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur (ISAK), Linköpings universitet

Det är trångt i den lilla källarlokalen. Ölen flödar i baren. Folk trängs kring de fåtal bord som är placerade utmed väggarna. På dansgolvet rör sig män och kvinnor i blandade åldrar till musiken som spelas. Volymen är hög, men inte för hög. Står man tillräckligt tätt är det möjligt att samtala utan att skrika. Det skulle kunna vara vilken klubb som helst om det inte vore för vissa detaljer. Inredningen är minst sagt brokig. I baren rullar en gympingvideo med Jane Fonda, barstolarna är designade som mjölkkrukor, försedda med skinnsittsar, från taket hänger uppochnedvända fönsterlampor. Ett cykelstyre är placerat vid öltapparna, somliga lysrör har försetts med flugpappersliknande hölje i grönt och orange. Men det är framför allt mu-

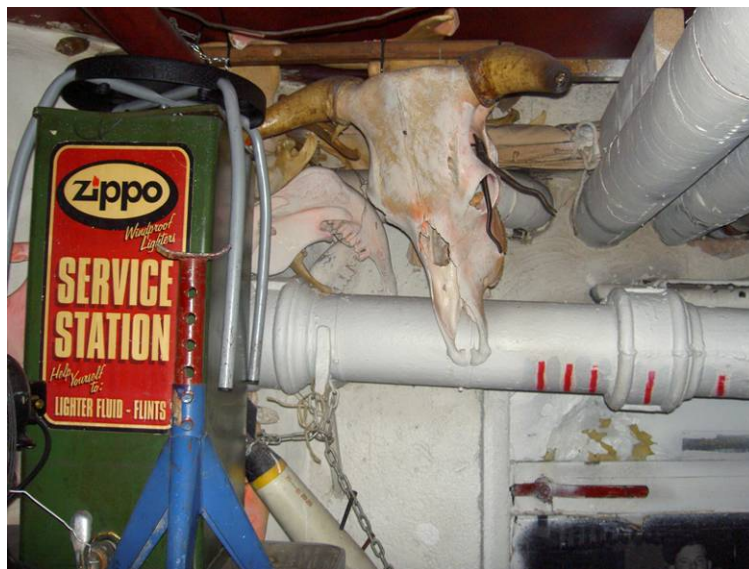
Osannolik lampa på Klubb Sunkit.

siken som får den oinvigde att höja på ögonbrynen. Efter *Skånska Tjejer* med dansbandet Schytts kommer det stalinistiska Göteborgsbandet Knutna nävar med *Det lär oss historien*, som sedan följs av *Kung Fu Tastelee*, med den finske popsångaren Frederik. Klubb-gästerna dansar lika entusiastiskt till alla låtar och många sjunger med.

Det är en måndag i maj. Vi befinner oss på Klubb Sunkit på Södermalm i Stockholm. Efter att ha värmt upp med mat och dryck på den klassiska vitlöksrestaurangen Bröderna Olsson går vi vid åttasnåret ner i källaren där Klubb Sunkit håller till. Den trånga lokalen består av två små rum och erbjuder ett fåtal sittplatser, de flesta redan upptagna även om det ännu är glest bland gästerna. Här samsas vitlöksdoft med den lite kladdiga lukten av gammalt öl. I det lilla inre rummet vid sidan av baren där vi finner några platser lediga tittar Rambo och Vampirella ned på oss från väggarna. Vårt bord är en likkista. Från taket hänger

en ensam liten lampa. Vi tycker att den är osannolik.

Alla väggar är helt täckta av affischer, dekaler och obskyra föremål. I den bortre änden av det större rummet finns en bar. I mitten ett dansgolv. Efterhand blir det allt svårare att få plats. Vad vi förmodar är stamgäster dyker upp när klockan närmar sig halv elva. Då släntrar också män (pojkar?) med säckiga jeans och slappa mössor in. Vi misstänker att de är under åldersgränsen, som är 20. I baren i källaren ökar försäljningen av öl och i baren på restaurangvåningen ökar uppenbarligen försäljningen av olika sorters shots – Bröderna Olssons specialitet vid sidan av vitlöken. Shotsen balanseras på brickor nedför källartrappan, av somliga med allt vingligare steg.

Inredningsdetalj.

I början av kvällen spelar en gästdiscjockey musik i baren på Klubb Sunkit. Hans urval består till stor del av ganska skrämig musik av rock- och punkkaraktär. För den oinvigde är det svårt att avgöra i vilken grad musiken är att betrakta som ett

slags punksunk. Texterna, som ofta är viktiga, är svåra att urskilja. Det märks också på publiken att den valda musiken inte motsvarar förväntningarna. När klubbens grundare Magnus Ny-Magnum Nilsson och Burt von Bolton så småningom tar över händer något. Stämningen stiger. Något som man väntar på händer. Rätt musik kommer.

Det är ganska lätt att dra slutsatser om vilka som är stamgäster. De kan nämligen texterna till flertalet av låtarna och jublar igenkännande i början av många "hits". Bland de gäster vi särskilt lägger märke till finns mannen med de tigha schackrutiga byxorna och krusig hockeyfrilla, killen i röd T-shirt med trycket "Klubb Sunkit" på framsidan och "Fuck Stureplan" på baksidan och den unge mannen med tjockt lockigt hår och tweedkavaj som fåfängt söker två kvinnors uppmärksamhet på dansgolvet. Han flirtar. De sjunger med och låtsas som inget.

Vid tiotiden har den lilla lokalen fyllts med folk och många dansar. Låtar som *Jan-Öyvind Swahn* med Brita Borg och *Runka mig med vita handskar på* med Johnny Bode är stora publikfavoriter. Allt fler sjunger med. Den sistnämnda låten är en del av ett stim av låtar i samma ekivoka stil, inspelade av sunkitlegenden Johnny Bode på 1960- och 1970-talen.¹ Därefter spelas en rad låtar av ett nytt fynd på sunkitscenen, Jeanette Lidén, vars minst sagt märkliga musik har fått spridning med hjälp av Internet. På Myspace kan man bland annat lyssna till hennes smäktande ballad *Älskade Bernt* från 2008.²

Högtryck på Klubb Sunkits dansgolv.

Strax före midnatt måste vi lämna huvudstaden och Klubb Sunkit för hemresan till Östergötland och Norrköping. Stämningen är nu hög. Gästerna trängs. Till tonerna av Christer Sjögrens schlagerdänga *I love Europe* ger vi oss ut i Stockholmsnatten omtumlade av intryck. Det är med dessa som bakgrund vi nu avser att diskutera hur man kan förstå vad sunkig musik är och vad Klubb Sunkit står för.

Sunkadelicans rötter – en sunkig medieutveckling

Först vill vi försöka placera in Klubb Sunkit i en kulturell kontext. Klubben drivs av Burt von Bolton och Magnus "Ny-Magnum" Nilsson, som startade den 1996. Klubbkvällarna hålls i källaren på Bröderna Olssons restaurang första måndagen i varje månad. Klubben har fri entré och åldersgränsen är tjugو år. Sedan några år är Sunkit också en webbtidning som publicerar artiklar och nyheter kring artister och företeelser (www.sunkit.com). Där kan vänner av sunkig musik även köpa skivor, få veta vad som är på gång och prenumerera på ett nyhetsbrev.

"Helt klart roligaste klubben i stan.
Längtar till varje gång det är. Tips
bara, lär dig några av texterna innan.
De blir så mycket roligare om man
kan sjunga med."

(Kommentar på PåStan.nu -
<http://www.pastan.nu/klubb/sunkit-1470594>)

På www.sunkit.com slås grunden fast för vad det hela handlar om: "*Sunkit: Om udda och bortglömd populärmusik*". Intresset för udda musik är inget nytt. Under 1970- och 1980-talen förekom regelbundet radioprogram som ägnade sig åt obskyra och märkliga musikaliska inspelningar. Framför allt var Lasse O'Månsson och Bengan Wittström föregångare på området i program som *Bättre Sämt Än Aldrig* och *Plattetyder*. Flera av de artister som förekom i dessa program spelas idag på Klubb Sunkit. Framförallt var det musik med betydande musikaliska begränsningar som framfördes i dessa program. Den komik som uppstår i glappet mellan vilja och förmåga stod i fokus i radioprogrammen.

Uppsvinget för sunkadelica som fenomen under senare år måste dock förstås i ett vidare perspektiv. Det är antagligen ingen slump att Klubb Sunkit grundades 1996 – just som Internet började slå igenom på allvar i Sverige. Internet har gynnat intresset för den sunkiga musiken på två sätt, dels genom möjligheten att dela med sig av udda inspelningar och bortglömda artister, dels genom att många amatörmusiker får en kanal för att sprida sina alster. Den svenska sunkadelicarörelsen kan ses som en del av ett internationellt fenomen som brukar gå under beteckningen *Incredibly strange music*.³ Ibland talar också om *outsidermusik*, vilket kan beteckna en del av det som spelas på Klubb Sunkit.

Skapandet av en sunk-kanon

Klubb Sunkit har haft en ledande roll i det svenska intresset för sunkig musik. Då klubben funnits några år spreds två inofficiella samlings-CD, *Suncadelic I* och *II*, bland stamgästerna. Detta bidrog till att fenomenet fick ytterligare spridning och skapade samtidigt en "kanon", det vill säga en måttstock för vad som ska betecknas som sunkadelica. I ett försök att ringa in vadsunkadelica egentligen är – med utgångspunkt i det som spelas på Klubb Sunkit – kan musiken delas in i ett antal underkategorier:

- **Outsiders** – Denna kategori spänner över ett brett fält av artister som ger uttryck för varierande grad av musikalitet men som har det gemensamt att de ständigt, eller i någon fas av sin karriär, gjort inspelningar som skulle kunna beskrivas med orden "hellre än bra". I många fall handlar det om att resultatet inte överensstämmer med den ursprungliga intentionen. I andra fall handlar det om att musiken utmanar etablerade kvalitets- och genreföreställningar. Exempel på artister i denna kategori är Dean Milan, Anna-Lisa Ingemansson, Sixten Jansson och Jeanette Lidén.
- **Svenska dansband och svensktopp** från framför allt 1970-talet. Pretentiösa eller förment humoristiska (inte sällan sexistiska) texter i kombination med trallvänliga melodier är basen i denna genre. Hit hör också svenska (eller finska) översättningar av

Magnus "Ny-Magnum" Nilsson och Burt von Bolton – Sunkadelicakonnässörer och Klubb Sunkits grundare.

engelskspråkiga hits. Exempel på denna genre är *Tänk att va Lektyrfotograf* med Paul Dennis, *Ville* med Jan Hammarlund och *Ta din reggae en gång till* med Flamingo-kvintetten.

- **Smal humor** – musik med uppenbar humoristisk udd men som uppfattas som udda eller smal i tema eller uttryck – hit kan man räkna såväl Brita Borgs *Jan-Öyvind Swahn* (1969) som Doktor Kosmos *Mobbaren* (1996).
- En ytterligare genre som ofta tangerar de tre föregående är **kändisars musikaliska försök**, det vill säga det blandade resultatet av att idrottsmän som Ricky Bruch och Pernilla Wiberg eller skådespelare som Samuel Fröler och Inger "Pippi" Nilsson gör inspel i olika musikaliska genrer.

Även om det finns musik som inte går att passa in i ovanstående kategorier, täcker de in merparten av det som spelas på Klubb Sunkit.

Nostalgi – Ironi – Sympati

I sunkadelicakulturen kan tre huvudspår skönjas som ringar in fenomenet och dess betydelser. För det första finns ett *nostalgiskt drag* som främst tar sig uttryck i intresset för svensk musik från 1960- och 1970-talen. B-sidor från svenska dansbands-singlar, bortglömda svensktoppslåtar och obskyr postordermusik som Bordellmammans visor har en tydlig nostalgistämpel. Det andra spåret är ett *ironiskt drag*. Genom att upphöja viss musik till "bra musik" med tydliga citations-tecken markerar man en ironisk hållning till kulturella uttryck.

Gymping med Jane Fonda i baren på Klubb Sunkit.

Nostalgifaktorns tidsaspekt och ironifaktorns avståndstagande kan sammantaget förstås som en slags kronologisk imperialism, det vill säga fascinationen inför uppfattningen att detta en gång ansågs ha ett värde som vi idag har förkastat. Det tredje spåret tar delvis udden av denna distansering till musiken: ett *sympatiskt drag* som är ironins motpol. Det sympatiska draget innebär ett hyllande av den musik och de artister som tycks trotsa Jantelagen. Tron på den egna förmågan och genomförandet av musikaliska idéer som trotsar vedertagna smakuppfattningar fungerar gräns-

överskridande och befriande.

De tre spåren *nostalgi – ironi – sympati* finns inbakade i hur sunkadelicakulturen kommuniceras och reproduceras socialt och estetiskt. Genom möjligheten att kombinera triaden fungerar sunkadelican som en såväl personlig som social identitetsmarkör. I linje med detta kan sunkadelican även ses som ett slags musikens motståndsrörelse. Precis som 1970-talets proggrörelse hylar sunkrörelsen devisen "alla kan spela" samtidigt som det innebär ett avståndstagande från uppblåsta musikjippon à la Melodifestivalen – när prålet skalats av är det som återstår ibland i paritet med det som spelas på Klubb Sunkit.

*Datorn, datorn, datorn, datorn
är en utmärkt grej
Datorn, datorn, datorn, datorn
är en utmärkt grej
En hårddisk finns där inne
Den har ett utmärkt minne
Den många filer har
Datorn, datorn, datorn, datorn
är en utmärkt grej*

(Magnus Raltevik – *Datorn, datorn*,
flitigt spelad på Klubb Sunkit)

Från kult till mainstream?

Sunkadelica framträder som en subkulturell företeelse i den bemärkelsen att det samlar en liten men hängiven krets. Företeelsen kan också ses ur ett konnässörsperspektiv; vad som är att betrakta som sunkadelica definieras av *kännare*, ofta kopplat till en samlarvurm – presumtiv sunkadelica finns att upptäcka och definiera i loppmarknadernas LP-lådor. Sedan Klubb Sunkit startade 1996 har dock sunkadelicans roll och dess relation till det svenska medie- och musiklandskapet ändrat karaktär. Bland annat har dansbandsmusikens status som kulturyttring förändrats, vilket placerar en del av den musik som spelas på Klubb Sunkit i ett nytt ljus.

Klubb Sunkits grundare har i viss utsträckning själva bidragit till denna utveckling genom spridningen av ett ironiskt-nostalgiskt perspektiv på dansbands- och schlagergenren. Redan 1992 framförde den fiktive smörsångaren Loke Martinzon (Jonas Inde) schlagerparodin *Minnen från igår* – skriven av Burt von Bolton (då Svenzon) – i TV-programmet *I manegen med Glenn Killing*. År 2004 gjorde gruppen Alcazar en cover på *Minnen från igår* som pausnummer i den svenska uttagningen till eurovisionsschlagerfestivalen, vilken fick stor spridning bland annat via Youtube.⁴ Medan *Minnen från igår* från början är en parodi som efterhand flyttats över till nya sammanhang är dansbandslåten *Mustaschen* ett ännu tydligare exempel på hur den smala sunkadelican når en allt bredare publik och samtidigt mixas med andra musikaliska kontexter. *Mustaschen* med Thore Callmars Orkester var en b-sida på en singel från

Men då kommer han med mustaschen
och bugar och ber om en dans
Ja då kommer han med mustaschen,
dom andra dom har ingen chans

(Thore Callmars Orkester – *Mustaschen* (1972))

1972 som hittades av Klubb Sunkits grundare och lyftes in på den första av de två *Suncadelic*-samlingarna som spreds för att dra publik till Klubb Sunkit.⁵ *Mustaschen* spreds ytterligare i början av 2000-talet då den spelades i radioprogrammet *Så funkar det*. I ett dagligt inslag kallat *Kvart i 2-dansen* spelades ”det främsta från dansbandens gyllene epok 1970-1975”. Inslaget resulterade i CD:n *Kvart i 2-dansen* 2003 som fick stor uppmärksamhet.⁶ Hösten 2008 framfördes *Mustaschen* av Pernilla Wahlgren i SVT:s fredagsunderhållning *Doobidoo*.⁷

Mustaschens väg från bortglömd singelbaksida till bred familjeunderhållning hänger samman med en allmän renässans för dansbandsmusiken som också har en nostalgisk-ironisk vinkling. SVT:s dansbandstävling *Dansbandskampen* som vanns av dansbandet *Larz-Kristerz* i sjuttioalstypiska scenkläder, intresset för gamla dansbandsvykort⁸ och insändare i dansbandstidningen *Får jag lov*⁹ visar att dansbandsmusikens uppsving också delar genren i en nostalgisk-ironisk gren och en traditionell danskulturgren. I den förra står show, scenkläder och ett ironiskt förhållningssätt i fokus medan den senare fokuserar på dansen och musikernas skicklighet. Frågan är vad som händer med sunkadelican i en utveckling där den allt tydligare mixas med en mainstreamkultur som den kan ses som en reaktion mot.

Mustaschens väg från bortglömd singelbaksida till bred familjeunderhållning hänger samman med en allmän renässans för dansbandsmusiken som också har en nostalgisk-ironisk vinkling. SVT:s dansbandstävling *Dansbandskampen* som vanns av dansbandet *Larz-Kristerz* i sjuttioalstypiska scenkläder, intresset för gamla dansbandsvykort⁸ och insändare i dansbandstidningen *Får jag lov*⁹ visar att dansbandsmusikens uppsving också delar genren i en nostalgisk-ironisk gren och en traditionell danskulturgren. I den förra står show, scenkläder och ett ironiskt förhållningssätt i fokus medan den senare fokuserar på dansen och musikernas skicklighet. Frågan är vad som händer med sunkadelican i en utveckling där den allt tydligare mixas med en mainstreamkultur som den kan ses som en reaktion mot.

En smakgemenskap

Subkultur och motkultur är begrepp som spelat en central roll i den brittiska cultural studies traditionen, som framför allt utgår från den så kallade Birminghamskolan.¹⁰ Intresset för ungdomskulturer var starkt bland skolbildningens forskare, och man riktade framför allt uppmärksamheten mot de ungdomsgrupper som växte fram i Storbritannien under efterkrigstiden. Man började studera mods, punkare, rastafaris, bikers, skinheads och hippies.

Inom Birminghamskolan var *klass* en helt central analytisk kategori. För att förstå ungdomskulturen, menade man, måste denna sättas i relation till förekomsten av en hegemonisk

”Hur har det blivit så här
– att halva svenska
folket är tondöva. [...] Är
själv spelman och har
dansat allt från polskor
till bugg i 35 år. Efter ett
par takter med Larz-
Kristerz sångare
häpnade jag. Får man
sjunga så falskt och
ändå gå vidare i
konkurrens med
proffsiga sångare?”

(Insändare i tidskriften *Får jag lov* 1/2009)

medelklasskultur och en underordnad arbetarklasskultur. Inom såväl medelklassen som arbetarklassen utgör *ungdomen* en generationsspecifik särgrupp som utvecklade en egen delkultur. Delkulturen – ungdomskulturen - både utmanar och reproducerar den klassspecifika föräldrakulturen. Birminghamforskarna gjorde en åtskillnad mellan sub- och motkultur. Uppkomsten av motkulturer representerade en kris inom medelklassen, medan subkulturer uppträdde som en reaktion och lösning på arbetarklassens underordning. ”Sub- och motkulturernas uppkomst bottnade alltså i specifika problem i deras respektive klass- och föräldrakulturer och i maktförhållandet mellan dessa kulturer, sammanfattar Erling Bjurström.¹¹

Någon sub- eller motkultur i Birminghamsskolans mening är knappast sunkadelican. Ett begrepp som förefaller mera fruktbart för att förstå sunkadelican är i stället *fankultur*.¹² *Fankultur* hör till gemenskaper av ett nytt slag, som under senare år väckt ungdomskulturforskarnas intresse. Det kännetecknande för dessa nya gemenskaper är att de inte i främsta rummet är präglade av klass, utan snarare är en följd av vad många, häribland Ulrich Beck, karaktäriserat som en fortgående individualiseringsprocess i samhället, en ”friställning” från det industriella klassamhällets grundläggande sociala strukturer. Betydelsen av familj, plats, sociala klasser och sociala rörelser försvagas och i stället är individen hänvisad till att själv välja sitt liv och sin identitet. ”I ökad utsträckning måste var och en välja mellan olika alternativ, inklusive vilken grupp eller subkultur de vill identifieras med. [...] I denna mening betyder individualiseringen en variation och differentiering av livsstilar och livsformer som står i motsättning till tänkandet bakom storgruppsamhällets traditionella kategorier – d.v.s. klasser, stånd och social stratifikation”, skriver Beck.¹³ Fankulturer, påpekar Bjurström, har ofta en global spridning. Medlemmarna förenas av ett starkt engagemang för olika musikartister, populärkulturella produkter, genrer, stilar eller medieinnehåll. Enligt Henry Jenkins, som Bjurström bygger på, utmärks fankulturen av ett särskiljande receptionssätt. Det handlar om en profilerad tolkningsgemenskap och en delad konstvärld. Fankulturen är uppbyggd som ett sammanhållet nätverk som förenar producenter och konsumenterna via produktions- distributions- och konsumtionskedjor och samtidigt tillhandahåller kriterier för estetiska värderingar.¹⁴

Sunkadelican är tveklöst ett distinkt receptionssätt och en tolkningsgemenskap. Däremot kan den inte karaktäriseras som ett sammanhållet nätverk som förenar producenter och konsumenterna via produktions-, distributions- och konsumtionskedjor. Utmärkande för sunkadelican är i stället frånvaron av ett sådant nätverk. Det finns artister som helt avsiktligt gör sunkig musik för lyssnare som särskilt uppskattar denna, men lejonparten av all musik som räknas till sunkadelican är inte ursprungligen avsedd för en sunkadelicapublik. Tvärtom. Den har sin första hemort i många olika populärmusikgenrer. *Producenterna* av sunkadelican är i stället *kännarna* och *samlarna* av – exempelvis – bortglömd dansbandsmusik.¹⁵ Sunkadelican distribueras i första rummet genom Klubb Sunkit, klubbens hemsida och CD-utgivning. Den produceras av konnässörer; centrala gestalter är Klubb Sunkits båda grundare. Konsumenterna av sunkadelican kan bli producenter av densamma, förutsatt att det finns en god förtroenhet med genren. All dålig musik är inte sunkig. Det är inte heller all musik där parodieringen av populärmusiken spelar en central roll, till exempel platsar inte Povel Ramels musik i sunkadelican.

Väl avgränsade och lätt identifierbara subkulturer kännetecknas av en stark stilgemenskap, en stark smakgemenskap, en stark sociokulturell gemenskap och av en stark intressegemenskap. Sunkadelicans anhängare däremot kännetecknas av en otydlig stilgemenskap, en tillfällig sociokulturell gemenskap, en svag intressegemenskap men en stark smakgemenskap. Det är smaken för ”dålig” och ”låg” musik som förenar fansen. Distinktionen mellan ”lågt” och ”högt” har sedan 1800-talet spelat en stor roll för klassificeringen av teater, litteratur, konst och musik, för att nämna några exempel. Den ”höga” kulturen har definierats i motsats till den ”låga” i en tydlig värdehierarki. I regel har den ”låga” kulturen associerats med den så kallade masskulturen, eller populärkulturen. Varken ”masskultur” eller ”populärkultur” är

entydiga begrepp, men här är inte platsen att närmare fördjupa en diskussion kring detta. Viktigare i det här sammanhanget är tanken om att en traditionell värdehierarki med avseende på kulturalster och kulturyttringar har luckrats upp i det senkapitalistiska samhället. Åtskillnaden mellan ”högt” och ”lågt” har spelat ut sin roll, menar flera inflytelserika kulturforskare. Litteraturvetaren John Frow lyfter fram följande anledningar: A) Högkulturella verk produceras i samma former som lågkulturella och är infogade i samma marknadssystem. Högkulturen är en specialiserad masskulturell genre, vid sidan om andra (Svenska Akademien representerar med samma logik en delkultur bland andra¹⁶). B) Man kan inte längre identifiera högkulturens bärare som stående i centrum av det allmänna kulturlivet. (Maktförhållandena är med andra ord numera inte lika tydliga som exempelvis under den tid när Fredrik Böök uppträdde som allsmäktig smakdomare och i huvudstadspressen bestämde vad som god respektive dålig litteratur¹⁷). C) Klasskillnader i kulturkonsumtionsmönstren kan inte bestämmas på något entydigt sätt. Alla konsumerar populärkultur, i synnerhet via TV-mediet. D) Det senkapitalistiska samhällets kulturella estetik domineras typiskt av genreöverskridanden och blandningen av ”högt” och ”lågt”.¹⁸

Kan sunkadelican och Klubb Sunkit tolkas som ett uttryck för att distinktionen mellan ”högt” och ”lågt” spelat ut sin roll? Svaret är både ja och nej. Ja, därför att sunkadelicapubliken knappast förlorar i kulturell och social prestige genom att den intresserar sig för, eller hänger sig åt, musik som är ”lågt”. Nej, därför att sunkadelican inte utmanar en hävdvunnen smakhierarki. Tvärtom, kan man påstå att sunkadelican lever av polariseringen mellan ”högt” och ”lågt” och härigenom speglar att den *inte* har spelat ut sin roll, såsom Frow och andra menar. Utan de smaknormer som definierar viss musik som ”dålig” skulle Sunkadelican troligen förgäves söka sin publik.

Försvarare av tanken om att det i absolut mening finns bättre och sämre musik, inte en massa smakriktningar med olika bärare, behöver inte oroas av sunkadelicans utbredning. Anhängarna säger inte att musiken är bra utan att den är rolig eller ”osannolik”. Sunkadelican är en lek. Den är i hög grad intellektuell. Sångtexterna spelar en avgörande roll och det gäller att kunna texterna och sjunga med. Urvalet av sunkig musik förutsätter omfattande kunskaper om 1900- och 2000- talets populärmusik, dess olika genrer, utövare, stilimitatorer och gränsöverskridare. En hypotes, som inte kan prövas här, är att producenterna av sunkadelica som privatpersoner har en enligt de gällande normerna kvalificerad och kräsen musiksmak.

I leken finns också allvar. Sunkadelican är allvarlig så till vida att den sympatiserar med utövarna av musik som trotsar all beskrivning. Den vill värna det som inte är perfekt, det som är ofullständigt eller har ett löjets skimmer över sig. Det gemensamma skrattet är inte föraktfullt och nedlåtande utan ömsint mot det dåliga och banala. Det låga blir aningen högre. Sunkadelican och Klubb Sunkit både bekräftar och skrattar åt ”den goda smakens” primat.

Noter

¹ T. ex. *Bordellmammans visor* (1968) (<http://www.sunkit.com/johnny-bode/>)

² *Jeanette Lidén på Myspace* (<http://www.myspace.com/jeanetteliden>).

³ Se t. ex. http://www.artandpopularculture.com/Incredibly_Strange_Music

⁴ Klipp på *Youtube* (<http://www.youtube.com/watch?v=7MSHveV22qU>).

⁵ Klubb Sunkits hemsida (<http://www.sunkit.com/da-kommer-han-med-mustaschen-igen/>).

⁶ ”Du behöver bara köpa en skiva i vår” Per Bjurman i *Aftonbladet* 17 mars 2003 (<http://www.aftonbladet.se/nojesbladet/kronikor/perbjurman/article128129.ab>).

⁷ Klipp på *Youtube* (<http://www.youtube.com/watch?v=7ykTcKis08U>).

⁸ Se t.ex. *gamlavykort.nu* (<http://www.gamlavykort.nu/artiklar/dansband/>).

⁹ Insändare i tidskriften *Får jag lov* (1/2009: 6-7).

¹⁰ Thomas Johansson & Fredrik Miegel (1996: 175-184).

- ¹¹ Bjurström (1997: 73).
¹² Bjurström (1997: 119).
¹³ Beck citerad i Bjurström (1997: 118).
¹⁴ Sammanfattning av Jenkins i Bjurström (1997: 119).
¹⁵ Jfr Bjurström (2002).
¹⁶ Se Engdahl (2006).
¹⁷ Se Nordin (1994).
¹⁸ Frow (1995). Jfr Persson (2002).

Referenser

Litteratur

- Bjurström, Erling (1997) *Högt och lågt: Smak och stil i ungdomskulturen*. Stockholm, Boréa.
 Bjurström, Erling (2002), ”Samlarkretsar: I mediekonsumtionens marginaler”, i: Karin Becker et al *Medier och människor i konsumtionsrummet*. Nora, Bokförlaget Nya Doxa.
 Engdahl, Horace (2006), *Höggkultur som subkultur?* Stockholm, Norstedts Akademiska Förlag.
 Frow, John (1995) *Cultural Studies and cultural value*, Oxford.
 Johansson, Thomas & Fredrik Miegel (1996): *Kultursociologi*. Lund, Studentlitteratur.
 Nordin, Svante (1994), *Fredrik Böök: En levnadsteckning*. Stockholm, Natur och kultur.
 Persson, Magnus (2002) *Kampen om högt och lågt: Studier i den sena nittonhundratalsromanens förhållande till masskulturen och moderniteten*, Eslöv, Symposion.

Internet

- Aftonbladet* nöje <http://www.aftonbladet.se/nojesbladet/> (2009-05-29).
DN På Stan <http://www.pastan.nu/> (2009-05-29).
Art and Popular Culture Encyclopedia <http://www.artandpopularculture.com> (2009-06-08)
Gamlavykort.nu <http://www.gamlavykort.nu/artiklar/dansband> (2009-05-29).
Jeanette Lidén på Myspace <http://www.myspace.com/jeanetteliden> (2009-05-29).
Sunkit <http://www.sunkit.com/> (2009-05-29).
Youtube <http://www.youtube.com> (2009-05-29).

Skivor

- Så funkade det och Sunkit presenterar Kvart i två dansen: en kärleksförklaring till dansbandens guldålder* (2003) Stockholm: V2 Music.
Suncadelic vol I (inofficiell CD-samling, odaterad).
Suncadelic vol II (inofficiell CD-samling, odaterad).

Bilderna från Klubb Sunkit 4 maj 2009 är tagna av Anna Eskilsson och Mats Brusman.

Mats Brusman (FD) är forskarassistent vid Tema Q och verksam vid Centrum för kommunstrategiska studier (CKS), Linköpings universitet. Hans forskning berör främst stadsplanering och urban utveckling. Han disputerade 2008 med avhandlingen *Den verkliga staden?: Norrköpings innerstad mellan urbana idéer och lokala identiteter*.

Anna Eskilsson (FD) forskar och undervisar i historia vid Linköpings universitet och har ett särskilt intresse av modern historia. Hennes fokus omfattar frågor från landsbygdens utveckling till stadsplanering, men hon är också intresserad av metaperspektivet: hur historia brukas

i samhället. Ur det perspektivet har hon i sin doktorsavhandling undersökt hembygdsföreningar i Sverige: *På plats i historien: Studier av hembygdsföreningar på 2000-talet* (2008).

Magdalena Hillström (FD) är forskare vid Tema Q och lärare på grundutbildningsprogrammet Kultur, samhälle och mediegestaltning (KSM). Hon disputerade 2006 med avhandlingen *Ansvar för kulturarvet: Studier i det kulturhistoriska museiväsendets formering med särskild inriktning på Nordiska museets etablering 1872-1919*.